

In onderstaande tabel zijn de COVID-maatregelen ingevolge de Twm benoemd die het IenW domein raken. Aangegeven is voor welke COVID-maatregelen – naast de reguliere taken waarvoor de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) is aangewezen – ILT is aangewezen als toezichthouder of handhavingsbevoegd gezag (bestuurlijk/strafrechtelijk) voor de betreffende COVID-maatregelen.

De ILT heeft zich desgevraagd bereid getoond om aangewezen te worden voor toezicht en handhaving van vervoerdersverplichtingen op grond van de Twm. Daartoe heeft de ILT ook een HUF-toets opgesteld en daarmee heeft IenW dus positief gereageerd op het verzoek van VWS om een aandeel te leveren in toezicht en handhaving van de Twm.

De ILT heeft thans uitsluitend taken en bevoegdheden ten aanzien van COVID-maatregelen die gericht zijn op de handhaving van de vliegverboden omdat dit IenW regelgeving betreft. ILT heeft bereid uitgesproken om door de minister van VWS aangewezen te worden voor toezicht en handhaving van vervoerdersverplichtingen ingevolge de Twm voor luchtvaart, scheepvaart, en internationaal bus- en treinvervoer (Nederlandse en buitenlandse vervoerders). Toezicht en naleving door de ILT op maatregelen die gelden voor personen (avondklok, reizigers, automobilisten) past niet bij de reguliere ILT-taken, omdat de ILT zich richt op bedrijven, vervoerders en inrichtingen.

Ook voor het wetsvoorstel inzake een quarantaineplicht, een verplichte quarantaineverklaring voor inreizigers uit hoogrisicogebieden en een verplichte negatieve testuitslag voor alle inreizigers (waaronder automobilisten) geeft ILT gehoor aan het verzoek om aangewezen te worden en toezicht te houden op vervoerdersverplichtingen. Bovendien werken ILT en RWS mee aan toezicht op naleving van quarantaineregelgeving langs de weg (inreizende automobilisten uit hoogrisicogebieden).

Juridisch kader COVID-maatregelen en handhavingsbevoegdheden

Het merendeel van de COVID-maatregelen is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). Daarnaast zijn bepaalde maatregelen gebaseerd op specifieke departementale wettelijke grondslagen.

- Hoofdstuk Va, Tijdelijke bepalingen bestrijding epidemie covid-19, bevat de grondslag voor COVID-maatregelen op grond van de Wpg
- Hoofdstuk VII, Handhaving, bevat de grondslag voor handhaving (toezicht en opsporing) en strafbaarstelling.
 - Met toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Wpg bepaalde zijn belast de Inspectie gezondheidszorg en jeugd (IGJ) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).
 - Op grond van art 141 Wetboek van Strafvordering zijn politie, Koninklijke Marechaussee (KMar) en opsporingsambtenaren (boa's) naast buitengewone opsporingsdiensten, waaronder de ILT-IOD, belast met een algemene toezichthoudende en opsporingsbevoegdheid voor strafbare feiten.
 - Op grond van art 142 Wetboek van Strafvordering zijn buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) aangewezen. De boa's die zijn aangewezen voor de domeinen I, II en IV zijn ook belast met de opsporing van strafbare feiten die voortvloeien uit hoofdstuk Va Wpg, voor zover noodzakelijk voor een goede uitoefening van de functie en de daaraan gekoppelde taakomschrijving.
 - Art. 65a van de Wpg is grondslag voor aanwijzing buitengewone opsporingsambtenaren maar er heeft nog geen aanwijzing plaatsgevonden, naast de reeds op grond van art 142 Wetboek van Strafvordering aangewezen boa's.
 - Art. 64a en 64bis bevat de grondslag voor aanwijzing van toezichthouders. Op grond van art. 64a zijn tot dusver alleen aangewezen voor de in gemeenten van toepassing zijnde maatregelen uit hoofdstuk Va Wpg – uitgezonderd art. 58q en 58r (onderwijs en kinderopvang) – : gemeentelijke ambtenaren en politie, bedoeld in artikel 141, onderdeel b, van het Wetboek van Strafvordering.

- Overige toezicht- en handhavingsbevoegde instanties, belast met toezicht- en handhavingsbevoegdheden, kunnen worden aangewezen door de minister van VWS, in overeenstemming en de minister die het mede aangaat maar die mogelijkheid is nog niet gebruikt.
- Ingevolge de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar zijn de boa's in domein I (openbare ruimte), II (milieu, welzijn en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg. Op grond daarvan hebben ILT-boa's taken en bevoegdheden en kunnen taken en bevoegdheden wordt uitgebreid als de taakomschrijving wordt verbreed of breder wordt opgevat.
- De minister van VWS kan op grond van artikel 58u, eerste lid, aanhef en onderdeel b, Wpg een last onder bestuursdwang opleggen.
- De burgemeester kan dwangsom ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 58f en 58g (afstandseisen en groepsvorming), bij overtreding op een openbare of publieke plaats of een besloten plaats, niet zijnde een ruimte waar een beroep of bedrijf wordt uitgeoefend.

COVID-maatregel	Aangewezen toezichthouder	Bestuurlijk handhavingsbevoegd	Strafrechtelijk handhavingsbevoegd
Maatregelen in relatie tot internationaal reizen			
Vliegverbod Rvtvb: Artikel 1 1. Om redenen van openbare orde en veiligheid is ter bescherming van de volksgezondheid de uitoefening van burgerluchtverkeer in het luchtruim boven Nederland verboden voor luchtverkeer dat het vervoer van passagiers tot doel heeft, met luchthavens gelegen op Nederlands grondgebied als plaats van bestemming. 2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, geldt voor het luchtverkeer afkomstig uit het luchtverkeer afkomstig uit de volgende landen die een hoog-risico vormen bij de verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt: a.het Verenigd Koninkrijk; b.Zuid-Afrika; c.Dominicaanse Republiek; d.Brazilië; e.Argentinië; f.Bolivia; g.Kaapverdië; h.Chili; i.Colombia; j.Ecuador; k.Frans-Guyana; l.Guyana; m.Panama; n.Paraguay; o.Peru; p.Suriname; q.Uruguay; r.Venezuela.	ILT: Grondslag artikel 11.1 Wet luchtvaart en Besluit aanwijzing toezichthouders luchtvaart	ILT Grondslag titel 11.2 Wet luchtvaart en artikel 11.3 Wet luchtvaart en Regeling aanwijzing opsporingsambtenaren luchtvaart IVW ILT-IOD is bevoegd voor alle luchthavens in Nederland en kan bestuurlijk handhaven jegens Nederlandse en buitenlandse maatschappijen.	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg. ILT ziet toe op naleving door vervoerders en richt zich niet op reizigers. Samenwerking met KMAR en Douane die passagiers controleren, kan signalen voor toezicht en handhaving door ILT opleveren.
Aanmeerverbod Gemeentelijke havenverordeningen (Besluit van burgemeester Rotterdam, gelet op artikel 4.3 van de Havenverordening Rotterdam 2020 en artikel 11.7, onder d, van het Besluit mandaat, volmacht en machtiging Rotterdam 2016) 1.Het is verboden met een schip vanuit het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland de	Havenverordening: •aangewezen personen van havenbedrijven •opsporingsambtenaren van de politie aan wie ingevolge artikel 141 van het Wetboek van strafvordering opsporingsbevoegdheid toekomt en •door het college van BenW aangewezen personen	idem	idem

haven binnen te komen indien daar passagiers aan boord zijn.			
EU inreisverbod Artikel 14 en 6 lid 1 onder e van de SGC biedt de grondslag voor weigering derdelanders (toegangsvoorwaarden, bedreiging volksgezondheid) en voor toepassing van EU aanbevelingen (doorgaans inreisverbod genoemd) nrs. 2020/912 en 2020/1475 (tijdelijke beperking van niet-essentiële reizen naar de EU);	KMAR/Douane op grond van artikel 6, eerste lid, aanhef en onderdeel e, Schengengrenscode	KMAR/Douane ILT niet aangewezen	KMAR/Douane ILT Niet aangewezen
Negatieve testuitslag internationaal openbaar vervoer Trm, Artikel 6.7a 1. De aanbieder van openbaar vervoer draagt er zorg voor dat alleen vervoer wordt aangeboden, toegang daartoe wordt verschaft en gebruik daarvan wordt toegestaan, indien een persoon, komend vanuit het buitenland een op hem betrekking hebbende negatieve testuitslag kan tonen aan de vervoerder.	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg.	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg.
Negatieve PCR-testuitslag personenvervoer via lucht- en scheepvaart Trm, Artikel 6.7b. 1. De aanbieder van ander bedrijfsmatig personenvervoer, voor zover sprake is van vervoer met luchtvaartuigen als bedoeld in artikel 16 van de Luchtvaartwet of het aanbieden van personenvervoer met of zonder een dienstregeling per veerboot of passagiersschip, draagt er, onverminderd artikel 6.7c, eerste en tweede lid, zorg voor dat alleen vervoer wordt aangeboden, toegang daartoe wordt verschaft en gebruik daarvan wordt toegestaan, indien een persoon, komend vanuit het buitenland een op hem betrekking hebbende negatieve testuitslag kan tonen aan de aanbieder van het vervoer en aan een toezichthouder.	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg.	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg.
Negatieve antigeentestuitslag personenvervoer via lucht- en scheepvaart Trm, Artikel 6.7c. 1. De aanbieder van ander bedrijfsmatig personenvervoer, voor zover sprake is van vervoer met een luchtvaartuig als bedoeld in artikel 16 van de Luchtvaartwet, draagt er, onverminderd artikel 6.7b,	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen maar boa's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de

eerste lid, zorg voor dat alleen vervoer wordt aangeboden, toegang daartoe wordt verschaft en gebruik daarvan wordt toegestaan, indien een persoon, komend vanuit door Onze Minister aangewezen gebieden, een op hem betrekking hebbende negatieve testuitslag kan tonen aan de aanbieder van het vervoer en aan een toezichthouder. 2. De aanbieder van ander bedrijfsmatig personenvervoer, voor zover sprake is van het aanbieden van personenvervoer met of zonder een dienstregeling per veerboot, passagiersschip, of vrachtschip dat maximaal twaalf passagiers vervoert, draagt er, onverminderd artikel 6.7b, eerste lid, zorg voor dat alleen vervoer wordt aangeboden, toegang daartoe wordt verschaft en gebruik daarvan wordt toegestaan, indien een persoon, komend vanuit door Onze Minister aangewezen gebieden, een op hem betrekking hebbende negatieve testuitslag kan tonen aan de aanbieder van het vervoer en aan een toezichthouder.	van de strafbare feiten ingevolge de Wpg.		opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg.
Nationale maatregelen			
Mondkapjesplicht in personenvervoer Trm: Artikel 6. 1. Personen van dertien jaar en ouder in het openbaar vervoer of ander bedrijfsmatig personenvervoer dragen een mondkapje.	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen maar bo's zijn op grond van de Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar in domein II (milieu en infrastructuur) en IV (openbaar vervoer) belast met de opsporing van de strafbare feiten ingevolge de Wpg
Avondklok Trla: artikel 1 Het is verboden tussen 21.00 uur en 04.30 uur te vertoeven in de openlucht op het grondgebied van het Europese deel van Nederland.	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen	ILT niet aangewezen

Afkortingen:

Wpg: Wet publieke gezondheid

Twm: Tijdelijke wet maatregelen ovid-19 (wijziging Wpg)

Trm: Tijdelijke regeling maatregelen Covid-19

Rvtvb: Regeling vierde tijdelijk verbod burgerluchtverkeer luchtruim Nederland en BES in verband met het virus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt

Trla: Tijdelijke regeling landelijke avondklok covid-19

SGC: Verordening (EU) nr. 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscore)